

Legal Alert

1. dubna 2020

Weinhold Legal

Lex covid – návrh změn v insolvenčním právu a právu obchodních korporací

Dne 31. března 2020 vláda České republiky schválila **návrh zákona o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 (lex covid)**. Navrhované změny se týkají:

- ▶ **insolvenčního řízení**, zejména možnosti a povinnosti podat insolvenční návrh a nového institutu mimořádného moratoria;
- ▶ **exekučního řízení**, zejména zastavování exekucí běžících déle než 3 roky;
- ▶ **ostatních soudních řízení**, zejména možnosti prominout zmeškání lhůt;
- ▶ **fungování obchodních korporací**, zejména konání valných hromad a trvání funkcí členů orgánů.

Vláda žádá Parlament ČR o projednání návrhu co nejdříve ve zkráceném řízení v rámci stavu legislativní nouze, projednání v Poslanecké sněmovně lze předpokládat 7. dubna 2020. Navrhovaná účinnost změn je **dnem jejich vyhlášení**, s výjimkou změn exekučního řádu, které by měly nabýt účinnosti prvního dne měsíce následujícího po vyhlášení.

Změny v insolvenčním právu

Úprava insolvenčního řízení by se měla dočkat hned několika významných změn.

První se týkají **podávání insolvenčních návrhů**.

Ve vztahu k insolvenčním návrhům podávaným **dlužníkem** předpokládá návrh zákona dočasné zrušení povinnosti právnických osob a fyzických osob – podnikatelů podat insolvenční návrh v okamžiku, kdy se dozví, nebo se mají dozvědět o svém úpadku. Tato povinnost by měla odpadnout **na dobu od počátku účinnosti lex covid do uplynutí šesti měsíců od konce trvání mimořádných opatření** proti epidemii se stanoveným nejzažším termínem trvání této úpravy **do 31. prosince 2020**. Ze zproštění této povinnosti jsou však stanoveny dvě výjimky – insolvenční návrh tak i **nadále budou povinni podat dlužníci**, u nichž (i) **k úpadku**

došlo již před zavedením mimořádných opatření proti epidemii, nebo (ii) jejichž **úpadek nebyl v převážné míře zapříčiněn důsledky těchto opatření**.

Na druhou stranu by **věřitelé** měli mít možnost úspěšně **podat insolvenční návrh nejdříve po 31. srpnu 2020**. Od účinnosti lex covid až do tohoto data by se totiž k těmto návrhům nepřihlíželo. Pokud by však i přesto věřitel takový insolvenční návrh podal, byl by o skutečnosti, že se k návrhu nebude přihlížet, vyzooměn usnesením insolvenčního soudu a měl by možnost jej podat po 31. srpnu 2020 znovu.

Návrh zákona dále nově zavádí institut tzv. **mimořádného moratoria**. Podání návrhu na jeho vyhlášení má být umožněno podnikajícimu dlužníkovi, který se před 12. březnem 2020 nenacházel v úpadku, a to v období do 31. srpna 2020. Podat návrh bude možné jak před zahájením insolvenčního řízení, tak po jeho zahájení na návrh jiné osoby, v tom případě však v patnáctidenní lhůtě od doručení insolvenčního návrhu dlužníkovi.

Jako dodatečné podmínky, které musí dlužník splňovat, jsou stanoveny následující skutečnosti:

- ▶ vyhlášení mimořádného moratoria dlužník navrhuje právě **v důsledku mimořádných opatření proti epidemii** a
- ▶ **dlužník nevyplatil mimořádné podíly na zisku, nerozdělil vlastní zdroje nebo neposkytl jiné mimořádné plnění svým členům, společníkům či akcionářům**, příp. osobám jimi ovládaným nebo je ovládajícím nebo členům orgánu ve dvouměsíční lhůtě předcházející 12. březnu 2020, příp. pokud takové plnění poskytl, bylo mu do okamžiku podání návrhu vráceno.

Pravdivost těchto skutečností potvrzuje dlužník čestným prohlášením a odpovídá za škodu způsobenou nepravdivým prohlášením. Za tuto škodu dále společně a nerozdílně ručí členové statutárního orgánu dlužníka.

K podání návrhu bude sloužit elektronický formulář, který by po přijetí zákona měl být vzápětí uveřejněn ministerstvem spravedlnosti.

Legal Alert

1. dubna 2020

Weinhold Legal

O návrhu rozhodne insolvenční soud do konce pracovního dne nejbližší následujícího po dni, kdy mu takový návrh dojde.

Bude-li mimořádné moratorium vyhlášeno a zveřejněno v insolvenčním rejstříku, bude dlužník povinen v co nejvyšší míře usilovat o maximální možné uspokojení věřitelů a dávat společnému zájmu věřitelů přednost před svými vlastními zájmy, či zájmy jiných osob.

Dlužníci kvůli mimořádnému moratoriu nepřijdou o možnost využití veřejné podpory určené ke zmírnění dopadů epidemie. Omezeno naopak bude právo věřitelů na uspokojení ze zajištění a také možnost výkonu rozhodnutí či exekuce. Výše uvedené úkony budou od vyhlášení mimořádného moratoria podléhat restrikcím stanoveným § 109 a násl. Insolvenčního zákona.

Nadto bude **dlužníkům umožněno dát přednost úhradě závazků, které mají sloužit k udržení provozu jejich podniku**, před již dříve splatnými závazky.

Další výhodou pro dlužníky má být **nemožnost, aby dodavatel ukončil smlouvy na dodávky energií a surovin, či jiného zboží a služeb, které k okamžiku vyhlášení mimořádného moratoria trvají nejméně tři měsíce z důvodu prodloužení úhrady** nebo zhoršení majetkových poměrů dlužníka. Navíc nebude až na výjimky možné ani odepřít plnění z takové smlouvy, příp. její pokračování.

Věřitelům naopak nezačnou, příp. nadále nebudou běžet po dobu trvání mimořádného moratoria lhůty k uplatnění práv vůči dlužníkovi.

Základní **doba trvání** mimořádného moratoria bude **nejvýše tříměsíční**, s tím, že bude možné podat návrh na jeho prodloužení o další tři měsíce. Aby byl takový návrh úspěšný, bude nezbytné přiložit jak seznam dlužnických závazků, tak i písemné prohlášení většiny věřitelů, že s jeho prodloužením souhlasí.

Konec mimořádného moratoria pak může nastat na základě jedné z následujících skutečností:

- ▶ podání insolvenčního návrhu dlužníkem;
- ▶ zrušení insolvenčním soudem, uvedl-li dlužník v návrhu na vyhlášení mimořádného moratoria nepravdivé údaje, příp. sledoval-li jeho vyhlášením nepoctivý záměr;

- ▶ rozhodnutí insolvenčního soudu o jeho skončení na základě návrhu dlužníka;
- ▶ vyhlášení „běžného“ moratoria;
- ▶ uplynutí doby trvání mimořádného moratoria.

Bylo-li trvání mimořádného moratoria prodlouženo, může jej soud zrušit také na návrh většiny věřitelů.

Významnou změnou, která stojí za povšimnutí, je také návrh, aby se doba, kdy budou dlužníci zproštěni povinností podat insolvenční návrh, nezapočítávala do **doby rozhodné pro možnost podání odpůrčí žaloby**. Takto by věřitelé neměli být zbaveni možnosti domáhat se neúčinnosti právních jednání dlužníka, které by zkracovaly možnost jejich uspokojení, nebo zvýhodňovaly některé z věřitelů oproti ostatním.

Změny v exekučním řádu

Návrh zákona předpokládá, že **exekutoři budou moci (nikoli povinni) i bez návrhu zastavovat exekuce, ve kterých nedošlo v posledních 3 letech ani k vymožení částky ke krytí nákladů exekuce** nebo kde ve stejné době nebyl zjištěn či zajištěn žádný majetek postížitelný v exekuci, který by postačoval alespoň ke krytí nákladů exekuce.

Oprávněný bude obecně moci tomuto zastavení předejít zaplacením další zálohy na náklady exekuce k výzvě exekutora. U mnoha typů pohledávek (např. výživné nebo ze škod na zdraví) bude ale k pokračování exekuce postačovat další sdělení oprávněného.

Toto opatření podle nás bezprostředně nesouvisí se současnou situací ohledně koronaviru a uvažuje se o něm již delší dobu.

Prominutí zmeškání lhůt v soudních řízeních

Návrh zákona předpokládá přijetí možnosti **žádat o prominutí zmeškání lhůt** nebo navrácení lhůty z omluvitelného důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii, které účastníkovi nebo jeho zástupci znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo úkon učinit, a to v:

- ▶ občanském soudním řízení,
- ▶ exekučním řízení,

Legal Alert

1. dubna 2020

Weinhold Legal

- ▶ ve správním soudnictví,
- ▶ řízení před Ústavním soudem

(ve všech těchto případech **do 15 dnů** od odpadnutí překážky),

- ▶ insolvenčním řízení (**do 7 dnů** od odpadnutí překážky),
- ▶ trestním řízení (**do 3 dnů** od odpadnutí překážky) a souvisejících řízeních.

Krizová opatření týkající se fungování obchodních korporací

Návrh zákona zakládá po dobu trvání mimořádných opatření možnost pro orgány obchodní korporace (např. valnou hromadu či kolektivní statutární orgán) **rozhodovat mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků (např. videokonference)** i tehdy, nepřipouští-li to společenská smlouva nebo stanovy. Tím ale nejsou dotčeny situace, kdy zákon vyžaduje přijetí určitého rozhodnutí ve formě notářského zápisu.

Pokud v době trvání nebo v době 1 měsíce ode dne následujícího po dni skončení mimořádného opatření při epidemii uplyne funkční období člena voleného orgánu právnické osoby, **prodlužuje se jeho funkční období po dobu 3 měsíců od skončení mimořádného opatření při epidemii**. Nesouhlasí-li člen voleného orgánu s prodloužením, je povinen **doručit nesouhlas před uplynutím svého funkčního období** právnické osobě.

Pokud uplynulo funkční období člena voleného orgánu **v době mezi přijetím mimořádného opatření a dnem nabytí účinnosti zákona**, jeho **funkce se dle návrhu zákona obnoví, souhlasí-li s tím** a nebyl-li v mezidobí za něj zvolen nebo jmenován jiný člen orgánu. Funkce člena orgánu se obnoví doručením souhlasu s obnovením funkce obchodní korporaci a zaniká uplynutím 3 měsíců po skončení mimořádného opatření.

Pokud by zákonná **lhůta k projednání řádné účetní závěrky** obchodní korporace měla uplynout dříve než 3 měsíce po skončení mimořádného opatření, **uplyne 3 měsíce po skončení tohoto opatření, nejpozději však 31. prosince 2020**.

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí. Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné existují různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení. Nelze proto vyloučit, že v budoucnu převáží jiný než námi uváděný výklad.

Za účelem získání dalších informací kontaktujte, prosím, partnera / manažera, s nímž jste obvykle ve spojení, nebo níže uvedené advokáty týmu Weinhold Legal:

Vladimír Petáček
Advokát
Vladimir.petracek@weinholdlegal.com

Zbyšek Kordač
Advokát
Zbysek.kordac@weinholdlegal.com

Dalibor Šimeček
Advokát
Dalibor.simecek@weinholdlegal.com

© 2020 Weinhold Legal

Všechna práva vyhrazena